

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Petra Mikeše a soudců Jitky Zavřelové a Milana Podhrázkého, v právní věci žalobce: **V. P.**, zastoupený Mgr. Pavlínou Zámečnickovou, advokátkou se sídlem Příkop 8, Brno, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, proti rozhodnutí žalované ze dne 10. 10. 2019, čj. MV-115385-4/SO-2019, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 25. 6. 2020, čj. 62 A 191/2019-62,

t a k t o :

- I. Návrh žalobce na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti **s e z a m í t á .**
- II. Žalobci **s e u k l á d á** zaplatit soudní poplatek ve výši **1 000 Kč** za podání návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, a to ve lhůtě 15 dnů od doručení tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Krajský soud v Brně shora uvedeným rozsudkem zamítl žalobu žalobce (dále „stěžovatel“) proti v záhlaví uvedenému rozhodnutí žalované, kterým žalovaná zamítla odvolání stěžovatele a potvrdila rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 27. 6. 2016, čj. OAM-77884-62/DP-2012. Tímto rozhodnutím správní orgán I. stupně zamítl podle § 44a odst. 3 ve spojení s § 35 odst. 3 a s § 37 odst. 2 písm. b) v návaznosti na § 56 odst. 1 písm. j) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), žádost stěžovatele o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem podnikání – účast v právnické osobě.

[2] Proti rozsudku krajského soudu podal stěžovatel kasační stížnost v blanketní podobě. Současně s podáním kasační stížnosti požádal o přiznání odkladného účinku podle § 73 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, (dále jen „s. ř. s.“) ve spojení s § 120 s. ř. s. Návrh na přiznání odkladného účinku odůvodnil 10. 9. 2020 v doplnění kasační stížnosti tím, že nepřiznání odkladného účinku by pro něj představovalo větší újmu, než může vzniknout jiným osobám. Stěžovatel by totiž v návaznosti na vydání napadeného rozsudku nemohl podnikat v ČR a musel by vycestovat na Ukrajinu. Výdělečná činnost v ČR

zabezpečuje jeho manželku a děti žijící na Ukrajině (k tomu doložil prohlášení manželky o výchově tří dětí a špatné finanční situaci domácnosti v podobě notářského zápisu). Manželka je v důsledku zdravotních problémů bez práce a stěžovatel tedy sám zabezpečuje živobytí celé rodiny. Stěžovatel by sice mohl na Ukrajině požádat o nové pobytové oprávnění, ale pravděpodobnost jeho získání je nízká, protože ani nelze prakticky získat termín na zastupitelském úřadě. I pokud by nakonec uspěl, celý proces by trval dlouhou dobu. To by mu zabránilo v řízení o kasační stížnosti vystupovat osobně a být ve styku se svou zástupkyní (k tomu uvedl odkazy na judikaturu Nejvyššího správního soudu, zejména usnesení ze dne 23. 8. 2016, čj. 5 Azs 174/2016-20).

[3] Žalovaná navrhla zamítnutí návrhu na přiznání odkladného účinku. Podle ní stěžovateli nehrozí bezprostředně nucený odjezd na Ukrajinu, ten by mu hrozil až v případě správního vyhoštění. Vedle toho upozornila na zastoupení stěžovatele advokátkou, které k ochraně jeho práv postačuje. Nicméně pokud by chtěl stěžovatel nad rámec zastoupení jednat osobně, mohl by tak stejně učinit pomocí krátkodobého víza.

[4] Nejvyšší správní soud posoudil návrh na přiznání odkladného účinku následujícím způsobem. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. soud přiznává na návrh stěžovatele po vyjádření žalované usnesením kasační stížnosti odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozsudku krajského soudu znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[5] Zákon tedy pro přiznání odkladného účinku stanoví celkem tři předpoklady: výkon nebo jiné právní následky rozsudku by pro stěžovatele znamenaly újmu; tato újma je pro stěžovatele nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a přiznání odkladného účinku není v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[6] Při rozhodování o návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě soud nepřezkoumává v mezích kasačních námitek kasační stížností napadené výroky rozsudku (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), ale zjišťuje jen existenci uvedených zákonných předpokladů pro přiznání odkladného účinku. Rozhodnutí o přiznání odkladného účinku je podle své povahy dočasným rozhodnutím, neboť platí do doby pravomocného skončení řízení ve věci samé.

[7] Tvrdit a osvědčit první z předpokladů pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, tj. že výkon nebo jiné právní následky rozsudku by pro stěžovatele znamenaly újmu, je povinen stěžovatel, který se přiznání odkladného účinku domáhá svým návrhem; nestačí tak v návrhu toliko poukázat na možnost vzniku újmy. Vznik újmy musí být v příčinné souvislosti s výkonem napadeného rozsudku či jiným právním následkem plynoucím z rozsudku, popř. z rozsudkem krajského soudu aprobovaného rozhodnutí. Zároveň musí jít o následek určité intenzity, aby jej bylo vůbec možno označit za újmu, kdy zákon hovoří o újmě „nepoměrně větší“. To má svou logiku, protože v řízeních, v nichž není vyhověno žádosti účastníka, případně je mu zrušeno či omezeno nějaké oprávnění nebo uloženo opatření či správní trest, na účastníka pochopitelně budou doléhat

pokračování

právní následky negativního rozhodnutí – ať by byly sebmírnější – tíživěji než na veškeré další osoby, kterých se rozhodnutí vůbec netýká.

[8] Nejvyšší správní soud se předně neztotožňuje s tvrzením žalované, že stěžovatel není bezprostředně nucen k odjezdu na Ukrajinu, neboť tato povinnost by nastala až v případě správního vyhoštění. Soud naopak zastává názor, že nepoměrně větší újma může vzniknout již v návaznosti na právní moc rozhodnutí o zamítnutí žádosti o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu, a nikoli až v souvislosti se správním vyhoštěním a jeho případnou nucenou realizací. Pokud by totiž soud souhlasil s opačným výkladem, fakticky by schvaloval následný protizákonný pobyt stěžovatele na území ČR, neboť by jinými slovy konstatoval, že v návaznosti na právní moc rozhodnutí o zamítnutí žádosti o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu ještě není nutné bezprostředně opustit území ČR. Správní vyhoštění je pak zpravidla spojeno se zákazem pobytu na území ČR (§ 118 a násl. zákona o pobytu cizinců). Pokud by stěžovatel nesplnil povinnost odcestovat na Ukrajinu, byl by následně vyhoštěn, což však nic nemění na jeho nynější povinnosti opustit území ČR, pokud nemá žádné oprávnění k pobytu na jejím území.

[9] Nejvyšší správní soud se proto následně zabýval otázkou, zda by přiznání odkladného účinku kasační stížnosti vůbec bylo způsobilé odvrátit tvrzenou újmu spočívající v nezbytnosti vycestovat z území ČR zpět na Ukrajinu. Tak by tomu nebylo například tehdy, pokud by stěžovatel již v průběhu správního řízení vedoucího k vydání napadeného rozhodnutí neměl oprávnění na území ČR pobývat, a to ani na základě tzv. fikce pobytového oprávnění. Stěžovateli správní orgány zamítly žádost o prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu. Podle § 47 odst. 4 zákona o pobytu cizinců ve vztahu k tomuto řízení platí, že pokud doba platnosti povolení k dlouhodobému pobytu uplyne před rozhodnutím o jeho prodloužení, považuje se povolení k dlouhodobému pobytu za platné do doby nabytí právní moci rozhodnutí o podané žádosti, a to za předpokladu, že žádost byla podána v souladu s pravidly stanovenými v § 47 odst. 1 až 3 zákona o pobytu cizinců. Soud nedisponuje žádnou informací o tom, že by v případě stěžovatele neplatila tzv. fikce pobytového oprávnění ve smyslu § 47 odst. 4 zákona o pobytu cizinců. Netvrdí to ani žalovaná. Naopak ze správního spisu vyplývá, že stěžovateli po celou dobu správního řízení bylo s odkazem na § 47 zákona o pobytu cizinců předáváno osvědčení o platnosti dosavadního pobytového oprávnění ve formě vízového štítku. Proto soud vychází z toho, že stěžovateli před vydáním napadeného rozhodnutí svědčila tzv. fikce pobytového oprávnění. V případě přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, který může být přiznán i ve vztahu k rozhodnutí správního orgánu (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 16. 6. 2020, čj. 8 Azs 339/2019-38, č. 4039/2020 Sb. NSS), by tedy účinky této fikce opět nastoupily, a lze proto uzavřít, že tvrzenou újmu spojenou s nutností vycestovat z území ČR v tomto případě lze přiznáním odkladného účinku odvrátit.

[10] Má-li být návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti úspěšný, musí stěžovatel tvrdit a osvědčit reálnou hrozbu intenzivní újmy, kterou by v návaznosti na samotné vycestování utrpěl. Taková újma může mít povahu především zásahu do rodinného života stěžovatele (nutnost dlouhodobého odloučení od blízkých příbuzných) či etablovaného soukromého života (plně integrovaný cizinec žijící legálně na území ČR v řádu desítek let, který již v zemi původu postrádá jakékoliv zázemí), může mít povahu

zásadních zdravotních důvodů (významné zdravotní obtíže bránící odjezdu či neléčitelné v zemi původu s rizikem progresu) nebo výjimečných ekonomických důvodů (ztráta významných ekonomických hodnot v důsledku odjezdu spojená s existenčními obtížemi v zemi původu, těžký nedostatek prostředků pro návrat v případě úspěchu kasační stížnosti). Takové (či srovnatelné) okolnosti však musí stěžovatel nejen zcela konkrétně tvrdit, ale také patřičným způsobem doložit.

[11] Této povinnosti stěžovatel v souzené věci nedostál. Krajský soud v obdobné situaci přiznal žalobě odkladný účinek, neboť stěžovatele s ohledem na dobu předchozího pobytu v ČR považoval za zde etablovaného a měl za osvědčené, že na výdělků stěžovatele jsou závislí členové jeho rodiny. Nejvyšší správní soud ale na rozdíl od krajského soudu tvrzení založené pouze na poukazu na předchozí dlouhodobý pracovní pobyt stěžovatele v ČR, kterým stěžovatel zajišťuje stabilní a dostatečný příjem pro svoji rodinu, nepovažuje za dostatečné pro závěr, že by stěžovateli v důsledku ukončení takového pobytu vznikla relevantní újma. Stěžovatel sice na území ČR z pracovních důvodů pobývá od roku 2004, avšak ČR je „jen“ místem výkonu práce. Stěžovatel nemá významné vazby na ČR a jeho rodinný život se realizuje na Ukrajině, kam za rodinou pravidelně dojíždí. Stěžovatel ke svému podnikání v ČR (jeho charakteru a rozsahu) nic konkrétního neuvádí. Nelze proto bez dalšího usuzovat, že dočasné přerušování této činnosti by znamenalo nevratnou ztrátu významných ekonomických hodnot bez možnosti na tuto činnost v budoucnu navázat. Nic takového neplyne ani ze správního spisu.

[12] Stěžovatel dále tvrdí, že na jeho výdělků jsou závislé jeho tři nezletilé děti a manželka, která ze zdravotních důvodů nepracuje, což dokládá manželčiným prohlášením. Avšak ani toto tvrzení nepovažuje soud za dostatečné pro závěr, že stěžovatel a jeho rodina budou po jeho návratu na Ukrajinu vystaveni závažným existenčním obtížím. Stěžovatel předně blíže nepopisuje zdravotní obtíže své ženy, natož aby je doložil, a proto nelze považovat za osvědčené, že se jeho žena nemůže podílet na obstarávání finančních prostředků potřebných pro chod rodiny, byť by tomu bylo v menším rozsahu. Stejně tak nelze považovat za osvědčené, že si stěžovatel při stávající kvalifikaci a s vynaložením přiměřeného úsilí nebude schopen najít v domovské zemi vůbec žádnou práci a živit tak svoji rodinu. Odkladný účinek kasační stížnosti nemá sloužit jako ochrana před nepříznivou socioekonomickou situací v domovské zemi stěžovatele a tamním nižším životním standardem.

[13] Případný není ani stěžovatelův odkaz na zajištění právní ochrany. Obecně vyjádřený zájem stěžovatele na osobní účasti v řízení o kasační stížnosti či jeho právo být v kontaktu s advokátem totiž nemohou být bez dalších individuálních okolností důvodem pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti (usnesení rozšířeného senátu čj. 8 Azs 339/2019 – 38). Stěžovatelem uváděná judikatura byla tímto usnesením překonána. Se zástupcem se lze po vzájemné domluvě setkat osobně i v zahraničí, popř. využít moderních prostředků komunikace, které v dnešní době umožňují bez zvýšených finančních nároků komunikaci na úrovni téměř srovnatelné s osobním setkáním.

[14] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti zamítl. Tím však zdejší soud žádným způsobem nepředjímá své

pokračování

budoucí rozhodnutí o věci samé (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2005, čj. 8 As 26/2005-76, č. 1072/2007 Sb. NSS).

[15] Podání návrhu na přiznání odkladného účinku podléhá soudnímu poplatku ve výši 1 000 Kč, a to podle položky 20 sazebníku soudních poplatků, který je přílohou zákona o soudních poplatcích. Podle § 7 odst. 1 zákona o soudních poplatcích je poplatek splatný vznikem poplatkové povinnosti. Povinnost zaplatit soudní poplatek za podání návrhu na přiznání odkladného účinku vzniká dnem právní moci rozhodnutí, jímž bylo o návrhu rozhodnuto a v němž byla navrhovateli uložena povinnost soudní poplatek zaplatit [§ 4 odst. 1 písm. h) zákona o soudních poplatcích, *per analogiam*; srov. k tomu též usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2012, čj. 1 As 27/2012-32]. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto usnesení.

[16] Poplatek lze zaplatit buď vylepením kolků na příslušném tiskopisu (viz níže), nebo bezhotovostně převodem na účet soudu číslo: 3703 – 46127621/0710, vedený u České národní banky, pobočka Brno. Závazný variabilní symbol pro identifikaci platby je 1080512520. Nebude-li soudní poplatek včas dobrovolně zaplacen, bude vymáhán.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 1. října 2020

Petr Mikeš
předseda senátu